

PAPER DETAILS

TITLE: NAGIDOS KAZISINDAN ELE GEÇEN KLASİK VE HELLENİSTİK DÖNEM KANDİLLERİ:
ATTİKA VE YEREL ÜRETİMLER

AUTHORS: Hatice KÖRSÜLU

PAGES: 187-234

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/763926>

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY

KAAM
YAYINLARI

OLBA XXIII

(Ayrıbasım / Offprint)

MERSİN
2015

KAAM YAYINLARI
OLBA
XXIII

© 2015 Mersin Üniversitesi/Türkiye
ISSN 1301 7667
Yayıncı Sertifika No: 14641

OLBA dergisi;
ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST
ve

TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir. Makalelerdeki görüş, düşünce ve bilimsel değerlendirmelerin yasal sorumluluğu yazarlara aittir.

The articles are evaluated by referees. The legal responsibility of the ideas,
opinions and scientific evaluations are carried by the author.

OLBA dergisi, Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.
Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.

Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of KAAM.

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını
kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in
print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the journal OLBA..

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında
belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.

Articles should be written according the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Yrd. Doç. Dr. Deniz Kaplan

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:
Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül
Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü
Çiftlikköy Kampüsü, 33342 Mersin - TURKEY

Diğer İletişim Adresleri
Other Correspondance Addresses

Tel: 00.90.324.361 00 01 (10 Lines) 4730 / 4734
Fax: 00.90.324.361 00 46
web mail: www.kaam.mersin.edu.tr
www.olba.mersin.edu.tr
e-mail: sdurugonul@gmail.com
kaam@mersin.edu.tr

Baskı / Printed by

Oksijen Basım ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
100. Yıl Mah. Matbaacılar Sit. 2. Cad. No: 202/A Bağcılar-İstanbul
Tel: +90 (212) 325 71 25 Fax: +90 (212) 325 61 99
Sertifika No: 29487

Dağıtım / Distribution

Zero Prod. Ltd.

Tel: 00.90.212.244 75 21 Fax: 00.90.244 32 09
info@zerobooksonline.com www.zerobooksonline.com/eng

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM)
YAYINLARI-XXIII

MERSIN UNIVERSITY
PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY
(KAAM)-XXIII

Editörler

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS
Deniz KAPLAN

OLBA Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL
Prof. Dr. Marion MEYER
Prof. Dr. Susan ROTROFF
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY
Prof. Dr. İ. Hakan MERT
Prof. Dr. Eda AKYÜREK-ŞAHİN
Prof. Dr. Yelda OLCAY-UÇKAN

MERSİN
2015

*Vefat Eden Meslektaşlarımızı
Saygı ile Anıyoruz...*

Prof. Dr. Halet ÇAMBEL

Prof. Dr. Klaus SCHMIDT

Prof. Dr. Sencer ŞAHİN

Prof. Dr. Kutlu EMRE

İçindekiler/Contents

Halil Tekin

Yukarı Mezopotamya'nın İlk Boyalı Çanak-Çömlekleri: Hassuna, Samarra ve Halaf: Yeni Yorumlar ve Yaklaşımlar. Bölüm 1: Hassuna ve Samarra
(*The First Painted Potteries of the Upper Mesopotamia: Hassuna, Samarra and Halaf. New Interpretations and Approaches. Volume 1: Hassuna and Samarra*) 1

A. Tuba Ökse

Diyarbakır Kentinin En Eski Yerleşimi: İçkale'deki Amida Höyük
(*The Earliest Settlement of the City of Diyarbakır: Amida Höyük at İçkale*) 59

Cengiz Çetin

Isparta Müzesi'ne Ait Bir Grup Tunç Silah Hakkında Değerlendirme
(*A Research on a Group of Bronze Weapons in the Museum of Isparta*) 111

Sabri Arıcı

Phokaia'daki Palmiye Sütun Başlığı ve Kökeni
(*Das Palmenkapitell in Phokaia und seine Herkunft*) 153

Sevgi Sarıkaya

Daskyleion Dynastes'lik Sisteminde Artabazos'un Rolü
(*Artabazos's Role in the Dascylium Dynastic Systems*) 175

Hatice Körsulu

Nagidos Kazısından Ele Geçen Klasik ve Hellenistik Dönem Kandilleri: Attika ve Yerel Üretimler
(*Klassische und Hellenistische Lampen von Nagidos: Attika und der lokalen Produktion*) 199

Turgay Yaşar Yedidağ

Dorylaion Kalıp Yapımı Kaseleri
(*Dorylaion Mold Made Bowls*) 235

Hüseyin Metin – B. Ayça Polat Becks

Burdur Müzesi Metal Kandilleri
(*Metal Lamps in the Burdur Museum*) 273

Erdoğan Aslan <i>Kekova Adası 2012-2013 Yılı Sualtı Araştırmalarında Bulunan Amphoraların Tipolojik Değerlendirmesi</i> (<i>Typological Assessment of the Amphorae Found in the 2012-2013 Kekova Island Underwater Survey</i>)	321
Murat Çekilmez <i>Hyllarima'dan Bir Grup Figürin</i> (<i>A Group of Figurines from Hyllarima</i>)	371
Hüseyin Uzunoglu <i>Bursa Müzesi'nden Ölü Ziyafeti Sahneli Yeni Mezar Stelleri</i> (<i>New Funerary Inscriptions with 'Totenmahlreliefs' from the Museum of Bursa</i>)	397
Aytekin Büyüközer <i>Isauria Bölgesi'nden Bir Kaya Anıtı: Basamaklı Sunak mı? Mezar mı?</i> (<i>A Rock Monument from the Isauria Region: Is it a Stepped Altar or a Grave?</i>)	417
Fahriye Bayram <i>Hahuli Triptiği ve Martha-Maria Alania</i> (<i>The Triptych of Hahuli and Martha-Maria Alania</i>)	447
Ayşe Aydın <i>İzmir Arkeoloji Müzesi İle Tarih ve Sanat Müzesi'nde Bulunan Ampullalar</i> (<i>Ampullae Finds in the İzmir Archaeology and in the History and Art Museums</i>)	487
Şener Yıldırım <i>Side Müzesi'nden Bir Geç Antik Çağ Çeşmesi</i> (<i>A Late Antique Fountain from the Museum of Side</i>)	515
Stephan Westphalen <i>Die Kirche von Işıkkale</i> (<i>Işıkkale Kilisesi</i>)	535
Eberhard Zangger – Serdal Mutlu <i>Troia'daki Yapay Limanlar ve Su Mühendisliği:</i> <i>Bir Jeo-Arkeolojik Çalışma Hipotezi</i> (<i>Artificial Ports and Water Engineering at Troy:</i> <i>A Geo-Archaeological Working Hypothesis</i>)	553

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’

Kapsam

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez basılır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayında gönderilmiş olması gerekmektedir.

1998 yılından bu yana basılan Olba; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Antropoloji, Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ve Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri), Eskiçağ Tarihi, Nümizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi alanlarında yazılmış makaleleri kapsamaktadır.

Yayın İlkeleri

1. a. Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.
b. Metin 10 punto; özet, dipnot, katalog ve bibliyografya 9 punto olmak üzere, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.
c. Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
d. Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Noktalama (tireler) işaretlerinde dikkat edilecek hususlar:
a. Metin içinde her cümlenin ortasındaki virgülden ve sonundaki noktadan sonra bir tab boşluk bırakılmalıdır.
b. Cümle içinde veya cümle sonunda yer alan dipnot numaralarının herbirisi noktalama (nokta veya virgül) işaretlerinden önce yer almalıdır.
c. Metin içinde yer alan “fig.” ibareleri, küçük harf ile ve parantez içinde verilmeli; fig. ibaresinin noktasından sonra bir tab boşluk bırakılmalı (fig. 3); ikiden fazla ardışık figür belirtiliyorsa iki rakam arasına boşluksuz kısa tire konulmalı (fig. 2-4). Ardışık değilse, sayılar arasına nokta ve bir tab boşluk bırakılmalıdır (fig. 2. 5).
d. Ayrıca bibliyografya ve kısaltmalar kısmında bir yazar, iki soyadı taşıyorsa soyadları arasında boşluk bırakmaksızın kısa tire kullanılmalıdır (Dentzer-

Feydy); bir makale birden fazla yazarlı ise her yazardan sonra bir boşluk, ardından uzun tire ve yine boşluktan sonra diğer yazarın soyadı gelmelidir (Hagel – Tomaschitz).

3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, NewYork.

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII.

Dipnot (kitaplar için)

Richter 1977, 162, res. 217.

Dipnot (Makaleler için)

Oppenheim 1973, 9, lev.1.

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	Bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece “fig.” kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. (Levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır).
5. Word dökümanına gömülü olarak gönderilen figürler kullanılmamaktadır. Figürlerin mutlaka sayfada kullanılması gereken büyüklükte ve en az 300 pixel/inch çözünürlükte, photoshop tif veya jpeg formatında gönderilmesi

gerekmektedir. Adobe illustrator programında çalışılmış çizimler Adobe illustrator formatında da gönderilebilir. Farklı vektörel programlarda çalışılan çizimler photoshop formatına çevrilemiyorsa pdf olarak gönderilebilir. Bu formatların dışındaki formatlarda gönderilmiş figürler kabul edilmeyecektir.

6. Figürler CD'ye yüklenmelidir ve ayrıca figür düzenlemesi örneği (layout) PDF olarak yapılarak burada yer almalıdır.
7. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
8. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
9. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
10. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
11. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
12. Metnin word ve pdf formatlarında kaydı ile figürlerin kopyalandığı iki adet CD (biri yedek) ile birlikte bir orijinal ve bir kopya olmak üzere metin ve figür çıktısı gönderilmelidir.
13. Makale içinde kullanılan özel fontlar da CD'ye yüklenerek yollanmalıdır.

MERSIN UNIVERSITY
‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’
JOURNAL ‘OLBA’

Scope

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is November of each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on antropology, prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology of Asia Minor, the Mediterranean region and the Near East.

Publishing Principles

1. a. Articles should be written in Word programs.
b. The text should be written in 10 puntos; the abstract, footnotes, catalogue and bibliography in 9 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh).
c. Footnotes should take place at the bottom of the page in continous numbering.
d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choises (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Punctuation (hyphen) Marks:
 - a. One space should be given after the comma in the sentence and after the dot at the end of the sentence.
 - b. The footnote numbering within the sentence in the text, should take place before the comma in the sentence or before the dot at the end of the sentence.
 - c. The indication fig.:
 - * It should be set in brackets and one space should be given after the dot (fig. 3);
 - * If many figures in sequence are to be indicated, a short hyphen without space between the beginning and last numbers should be placed (fig. 2-4); if these are not in sequence, a dot and space should be given between the numbers (fig. 2. 5).

d) In the bibliography and abbreviations, if the author has two family names, a short hyphen without leaving space should be used (Dentzer-Feydy); if the article is written by two or more authors, after each author a space, a long hyphen and again a space should be left before the family name of the next author (Hagel – Tomaschitz).

3. The 'Bibliography' and 'Abbreviations' should take part at the end of the article. The 'Abbreviations' used in the footnotes should be explained in the 'Bibliography' part. The bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, NewYork.

Bibliography (for articles):

Corsten 1995 Corsten, Th., "Inschriften aus dem Museum von Denizli", Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII.

Footnotes (for books):

Richter 1977, 162, fig. 217.

Footnotes (for articles):

Oppenheim 1973, 9, pl.1.

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographies, drawings and maps only the abbreviation 'fig.' should be used in continous numbering (remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviaton should not be used).

5. Figures, embedded in Word documents can not be used. Figures have to be in the length in which they will be used in the page, being at least 300 pixel/ inch, in photoshop tif or jpeg format. Drawings in adobe illustrator can be sent in this format. Drawings in other vectoral programs can be sent in pdf if they can't be converted to photoshop. Figures sent in other formats will not be accepted.
6. Figures should be loaded to a CD and a layout of them as PDF should also be undertaken.
7. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
8. A list of figures should take part at the end of the article.
9. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
10. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
11. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German .
12. The text in word and pdf formats as well as the figures should be loaded in two different CD's; furthermore should be sent, twice the printed version of the text and figures.
13. Special fonts should be loaded to the CD.

NAGİDOS KAZISINDAN ELE GEÇEN KLASİK VE HELLENİSTİK DÖNEM KANDİLLERİ: ATTİKA VE YEREL ÜRETİMLER

Hatice KÖRSULU*

ZUSAMMENFASSUNG

Klassische und Hellenistische Lampen von Nagidos: Attika und der lokalen Produktion

Nagidos ist eine Hafenstadt im Rauhen Kilikien. Thema dieses Artikels sind die Lampen, die an verschiedenen Punkten der Akropolis von Nagidos gefunden wurden. Sie weisen sowohl auf lokale Produktionen als auch auf Attische hin. Obwohl die frühesten Funde wie Terracotten zu der zweiten Hälfte des 7. Jahrhunderts v. Chr. gehören, konnten Lampen aus dem 7. und 6. Jahrhundert v. Chr. nicht nachgewiesen werden; sie stammen aus den klassischen und hellenistischen Perioden und bestätigen zugleich andere Kontexte und Chronologien dieser Zeiten. Die Mehrheit der attischen Öllampen wurden in dem Kontext von dem Graben Z 30 gefunden, die zwischen 425-350 v. Chr. datiert wurde. Darüberhinaus konnten in den "Hanghäusern", die zu der hellenistischen Zeit gehören, viele lokal hergestellte Öllampen entdeckt werden. Ferner wurde in diesem Komplex eine kleine Zahl von attischen Öllampen der klassischen Zeit identifiziert. Ausgrabungen von Nagidos haben hervorgebracht, dass die Akropolis von Nagidos gegen Mitte des 2. Jahrhunderts v. Chr. aufgegeben wurde. Auch die Datierung der Lampen haben diese Feststellung bestätigt.

Schlüsselwörter: Nagidos, Lampen, klassische Zeit, hellenistische Zeit, Attika, lokale Produktion.

ÖZET

Makalenin konusu, Kilikia Bölgesi'nin dağlık kesiminde bir liman kenti olan Nagidos'taki kazılarda bulunan kandillerdir. Nagidos akropolisinin birçok noktasında kandillere rastlanmıştır. Bunlar, hem Attika hem de yerel üretime ait

* Yrd. Doç. Dr. Hatice Körsulu, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Yunus Emre Yerleşkesi/Karaman-TR. E-posta: hkorsulu@gmail.com

Bu malzemeleri çalışmam için izin veren ve desteklerini esirgemeyen sayın hocalarım Prof. Dr. Serra Durugönül'e ve Doç. Dr. Murat Durukan'a teşekkür ederim.

örneklerden oluşmaktadır. Nagidos'ta en erken buluntular, M.Ö. 7. yüzyılın 2. yarısına tarihlenmektedir. Fakat kentte, M.Ö. 7. ve 6. yüzyıllara ait kandil örnekleri tespit edilememiştir. Nagidos'taki kandiller, Klasik ve Hellenistik dönemlere ait tiplerden oluşmaktadır. Bu kandiller, kentin Klasik ve Hellenistik dönem kon-tekstlerini ve kronolojisini teyit etmektedir. Attika ithali kandillerin çoğunluğu, ithal ince kapların yoğun olarak ele geçtiği ve M.Ö. 425-350 arasına tarihlenen Z30 kontekstinden gelmiştir. Hellenistik döneme tarihlenen "Yamaç Evler" kompleksinde ise yoğun olarak bu döneme ait yerel üretime ait kandiller bulunmuştur. Ayrıca bu komplekste az sayıda Attika üretimi Klasik dönem kandili de tespit edilmiştir. Nagidos kazıları, Nagidos akropolünün M.Ö. 2. yüzyılın ortalarına doğru terk edildiğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada ele alınan kandiller de, bu bilgiyi doğrulamıştır.

Anahtar Kelimeler: Nagidos, Kandil, Klasik Dönem, Hellenistik Dönem, Attika, Yerel üretim.

Kilikia Bölgesi'nin dağlık kesiminde yer alan Nagidos'taki en erken buluntular, M.Ö. 7. yüzyılın 2. yarısına tarihlenmektedir. Bu erken buluntularda yoğun olarak Kıbrıs ve Kilikia etkileri görülmektedir¹. Bundan dolayı bu tarihlerde Kıbrıs ve Kilikalı yerleşimciler tarafından Nagidos'un kurulduğu düşünülmektedir². Perslerin Anadolu'ya girmesinden sonra, Nagidos'ta duraklama dönemi başlamış ve bu durum, M.Ö. 5. yüzyılın 3. çeyreğine kadar sürmüştür. M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısında Ege ile ticari ilişkileri bilinen kentte, bu dönemde ticari anlamda da bir duraklamanın yaşandığı anlaşılmaktadır. M.Ö. 6. yüzyılda Ege'nin ünlü seramik gruplarının hiç ele geçmediği kentte, en erken Attika ithali seramikler M.Ö. 6. yüzyılın 2. yarısına ait siyah figürlü iki parçadan ibarettir³. Yoğun Kıbrıs etkisinin kesildiği M.Ö. 5. yüzyılın ilk yarısına ait Attika ithalleri ise birkaç parça ile sınırlıdır⁴.

Nagidos, M.Ö. 5. yüzyılın sonundan itibaren önemli bir yerleşim haline dönüşmüştür ve ilk kez sikkelerini darp etmiştir. M.Ö. 4. yüzyılda, Pharnabazos'un satraplık döneminde Nagidos'ta Pers sikkelerinin basıldığı görülmektedir⁵. Kilikia'da sadece Nagidos'ta basılan Pharnabazos sikkele-ri, Nagidos'un bu dönemde aktif bir Pers garnizonu olduğunu yansıtmaktadır. M.Ö. geç 5. yüzyıl ile 4. yüzyıl, Nagidos'ta Attika seramiklerinin de en

¹ Durukan 2007a, 46-49.

² Durukan 2007b, 228-230.

³ Durukan 2007a, 47-49.

⁴ Durukan 2007b, 232.

⁵ Durukan 2007b, 233-237.

yoğun oranda ele geçtiği dönemdir⁶. Hellenistik dönemde ise Nagidos'un tarihi, bölgenin diğer merkezleriyle paralel seyretmiştir. Attika malları, Hellenistik dönemin başlarında da azalarak devam etmiştir. M.Ö. 3. yüzyılın 2. çeyreğinden sonra ise bölgedeki birçok merkezle paralel olarak Nagidos'ta da, Attika üretimi seramikler tamamen son bulmuştur. M.Ö. 3. yüzyıl ortalarından sonra, erken dönemden beri var olduğu düşünülen yerel üretim ivme kazanmıştır⁷. Arkeolojik verilerin birden kesildiği M.Ö. 2. yüzyılın 2. çeyreğinde ise sebebi tam olarak bilinmeyen bir nedenle Nagidos Akropolü tamamen terk edilmiştir⁸.

Makalenin konusunu, Nagidos kazılarında ele geçen kandiller oluşturmaktadır. Bu çalışma ile Nagidos kazılarında ele geçen kandillerin tanıtılması, kentin ithal ve yerel kandillerinin tespiti, bunların tarihlenmesi ve kronolojisinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca kentin tarihi gelişimi içinde, kandillerin diğer buluntu gruplarıyla birlikte değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda daha önceki çalışmalarda ele alınan buluntuların yanında, Nagidos kazılarında ele geçen kandillerin tanıtılıyor olmasıyla makale önem kazanmaktadır.

Nagidos Akropolünde kandiller Z30, 017, 018b, EΦ14, Φ15a, Φ16, 018a, SUR I, SUR II ve U26 açmalarındaki kazı çalışmalarında ele geçmiştir. Bu açmalar akropolün farklı noktalarında yer almaktadır. Ancak kandillerin yoğunluğu M.Ö. 425-350 yılları arasına tarihlenen Z30 konteksti⁹ ve Hellenistik döneme verilen "Yamaç Evler" kompleksinden (EΦ14, Φ15, Φ16 açmaları)¹⁰ ele geçmiştir.

Nagidos'ta Attika ithali ve yerel üretim kandiller tespit edilmiştir. Bunlar, Agora buluntularını yayınlayan Howland'ın sınıflandırmasına göre gruplanmış ve kronolojik olarak değerlendirilmiştir. Gruplar arasında Yuvarlak Omuzlu (Agora Tip 21), Düz Kenarlı (Agora Tip 23), Yivli veya Çıkıntılı Dudaklı (Agora Tip 24), Küresel Gövdeli, Kalın Kaideli (Agora Tip 25) ve Çift Dışbükey (Lagynos) Profilli (Agora Tip 29) kandil örnekleri tespit edilmiştir. Sadece kaide ve gövde bölümü korunabilmiş üç örneğin ise sınıflaması yapılamamış olmakla birlikte bunların, Hellenistik dönem tipleri olduğu anlaşılmaktadır.

⁶ Durukan 2007b, 235.

⁷ Durukan – Körsulu 2007, 186.

⁸ Durukan 2007b, 241; Durukan – Körsulu 2007, 186.

⁹ Bu kontekstle ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Durukan – Alkaç 2007, 113.

¹⁰ Yamaç evler hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız; Durugönül 2007, 13 vd.

Yerel üretim kandillerde üç farklı kil grubuna rastlanmıştır. Bunlardan ilk ikisi kırmızımsı sarı¹¹ ile kahverengi ve tonlarıdır¹². Bu iki kil tonu Nagidos'un yerel üretim kandillerinde yoğun olarak karşılaşılmaktadır. Az sayıdaki kandil örneğinde de yeşilimsi gri¹³ renkte kil görülmektedir. Kırmızımsı sarı ile kahverengi ve tonları, Hellenistik dönem Nagidos mühürlü amphoralarının¹⁴ kil renkleriyle paraleldir. Kahverengi ve tonları, aynı zamanda kentin Hellenistik dönem seramiklerinde gözlenen en baskın kil rengidir. Sarımsı kırmızı ve kandillerde çok az parçada tespit edilmiş olsa da yeşilimsi gri de Nagidos'un Hellenistik dönem seramiklerinde birbirine yakın oranlarda yoğun bir şekilde görülmektedir¹⁵. Her üç kil grubunun içeriği ise kentin diğer seramikleri ve mühürlü amphoralarıyla aynı özelliklere sahiptir. Kalker, gümüş rengi mika, küçük taşlar ve az sayıdaki parçada seramik parçacıkları vardır. Yüzeyleri ise yine çok kaliteli olmayan mat siyah ile kahverengi, siyah ve kırmızı tonlarda alacalı olarak astarlanmıştır.

Yuvarlak Omuzlu Kandiller (Agora Tip 21) (Kat. No: 1-2)

Yuvarlak omuzlu Agora kandillerinin Nagidos'tan ele geçen örnekleri, Tip 21 B grubuna aittirler. Tip 21 B, M.Ö. 480 ile 415 arasına tarihlenmektedir. Bu kandiller, M.Ö. 5. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği boyunca en yaygın örneklerdir. Bu tiple birlikte tam anlamıyla yükselti şeklinde kaide ortaya çıkmıştır. Tipin ayırt edici özelliği olan kaide şekli, uzun serisi içinde M.Ö. 480'den önce çok nadirdir. Yüksek kaide, hem düz hem de çok hafif içbükey olabilmektedir. Gövde, ağız kenarına doğru kavisli bir form göstermektedir. Yatay bant kulpludur. Burun küçük ve düzdür. Fitol deliği omuza yakındır. Bu tipin geç örneklerinde, burnun kalınlaşmasına ve uzamasına, fitil deliğinin ise omuzdan uzaklaşmasına doğru bir eğilim vardır. Tipin bütün örnekleri kaliteli, siyah Attika firnisine sahiptir. Astarsız kaide, genellikle sulandırılmış pembe renktedir¹⁶. Nagidos örnekleri, Agora'dan

¹¹ Munsell renk kataloguna göre 7,5YR 6/6, 7/6 reddish yellow.

¹² Munsell renk kataloguna göre 7,5YR 5/3 brown, 5YR 5/4 reddish brown, 10YR 6/4 light yellowish brown, 2,5YR 5/2 grayish brown, 2,5YR 5/4 light olive brown, 7,5YR 6/4 light brown.

¹³ Munsell renk kataloguna göre Gley 1 10Y 5/1 greenish gray, 10Y 4/1 dark greenish gray, 7/1 5GY, 10Y light greenish gray.

¹⁴ Cankardeş-Şenol – Alkaç 2007, 328-329.

¹⁵ Durukan 2007a, 46; Körsulu 2006, 14; Körsulu 2011, 71-72

¹⁶ Howland 1958, 46-47.

daha erken tarihli örneklerle nazaran belirginleşen kaidesi, küçük ve düz burunlarıyla Tip 21B ile paralel tiplerdir.

Keramaikos'ta da bu tipte kandil örnekleri tespit edilmiştir. Bunlar, Keramaikos'ta yuvarlak omuzlu kandiller olarak tanımlanmıştır. Nagidos örnekleri, Keramaikos kandillerinin M.Ö. 5. yüzyıla tarihlenen düz kenarlı, açık gövdeli tipleriyle paraleldir (RSL 1). Bunların burunları başlangıçta kısa ve yumuşak sivri köşelidir. M.Ö. 5. yüzyılın ortasından itibaren yavaş yavaş uzar. Her zaman yatay bant kulpludur. Kandillerin çoğunun, Agora Tip 21 B ve C'ye ait olduğu belirtilmiştir¹⁷.

Yuvarlak omuzlu kandiller, Korinth atölyelerinde de üretilmiştir. Korinth'te, Broneer Tip IV grubunu oluşturmaktadır. Broneer, Grek kandillerinin diğer tipleri arasında uzun bir periyod boyunca devam ettiğini, tipin en erken örneklerinin M.Ö. 6. yüzyıla kadar geriye gittiğini, ancak bunların çoğunun M.Ö. 5. yüzyıla tarihlendiğini söylemiştir¹⁸.

Benzer kandiller, Isthmia'da Tip IV B grubunu oluşturmaktadır. Bu örneklerin Korinth Tip IV ve Agora Tip 21 A-D ile uyduğu belirtilmiştir. Isthmia'da ele geçen örnekler arasında yalnız birkaçı Attika kiline sahiptir. Diğerleri, Korinth veya bazı bilinmeyen merkezlerdendir. Bunun yanında Isthmia'da tipin yerel üretiminin de olduğu tespit edilmiştir. Çeşitli varyasyonları ve burun uzunluğuyla, M.Ö. 6. yüzyılın sonundan 4. yüzyıl içleri arasına kadar geniş bir zaman aralığına tarihlenmiştir¹⁹. Isthmia'nın burada yerel üretim olabileceği belirtilen 47 nolu örneği, Nagidos'ta ele geçen iki tip için de kısmen benzer bir örnektir. Yuvarlak gövdelidir. Ağzı, hafif aşağıya doğru sarkıktır. Küçük yatay bant kulpludur. Kaidesi, çok alçak, altında hafif konkavdır²⁰.

Nagidos'tan iki örnek, Agora örnekleriyle paralel olarak M.Ö. 480 ile 415 yılları arasına tarihlenebilir.

Düz Kenarlı Kandiller (Agora Tip 23) (Kat. No: 3-12)

Düz ağız kenarlı kandillerde gövde, kademeli olarak geniş, açık formdan yüksek ve kapalı forma doğru bir gelişim göstermiştir. Nagidos buluntuları içinde Kat. No: 3-12 arasında tanıtılan kandiller bu tipe ait

¹⁷ Scheibler 1976, 23-24, Taf. 14-15, 59, 62.

¹⁸ Broneer 1930, 39-42.

¹⁹ Broneer 1977, 10.

²⁰ Broneer 1977, 10, Pl. 2, 47.

parçalardır. Bunlardan Kat. No: 3-5 ile 6-11, Attika ithalidir. Kat. No: 6 ve 12, yerel tipler olarak görünmektedir.

Kat. No: 3-5, Agora Tip 23 A grubu ile paralel Attika üretimi örneklerdir. Kat. No: 6 ise bu tipin yerel örneğidir. Bunlarda gövde kavisli, ağız genellikle içe doğru eğimlidir ve buna bağlı olarak dardır. Bu grup, kavisli gövdesi ve içe eğimli ağızıyla bilinmektedir. Oldukça geniş ve sığdır. Bu tipler birlikte alçak, geniş gövdeden daha yüksek ve dar profile doğru kademeli bir gelişim görülmektedir. Burnu uzun ve geniş, üstte ise düzdür. Genellikle düz bant kulpludurlar. Yükseltilmiş kaideli veya halka kaidelidirler. Attika kiline sahiptir ve iyi kalitede siyah firnislidir. Firnis, normalde kaidesi hariç kandilin hem içi hem dışı olmak üzere bütün yüzeyini kaplamaktadır. Kaide ise genellikle rezerve bırakılmış ve ince bir astarla kaplıdır. Attika'nın bu tipleri, M.Ö. 5. yüzyılın 3. çeyreğinin sonlarına ve 4. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenmektedir. M.Ö. geç 5. ve erken 4. yüzyılın yaygın tipleri arasında geniş bir gruptur²¹. Kat. No: 3'de tanıtılan Nagidos buluntusu, düz ağız kenarı, kaide-gövde profili ve yatay bant şeklinde olduğu anlaşılan kulp çıkışıyla tipin karakteristik bir örneğidir. Aynı zamanda firnis uygulamasıyla da Attik kandillerin bu grubunun tipik bir parçasıdır. Kat. No: 4, ağız ve gövdesi kısmen korunabilmiş bir örnektir. Kaide ve gövde parçasından oluşan 5 nolu parça, bu formun tipik bir kaide parçasıdır. Kat. No: 6'da tanıtılan kandil ise kil yapısı ve astar rengi ile Nagidos üretimi kaplarla paralellikler taşımasıyla bu tipin halka kaideli yerel bir örneği olmalıdır.

Düz kenarlı ve kırık omuzlu kandiller olarak tanımlanan benzer örnekler, Keramaikos'ta aynı kontekstten ele geçen kırmızı figürlü vazolarla birlikte, Agora buluntularına göre daha erkene tarihlenmiştir. Nagidos örneği ile yakın profilli tipler ise M.Ö. 5. yüzyılın 2. yarısına ait dik duvarlı tipin kanonik formu olarak gösterilmektedir²².

Kat. No: 7-10 arasında tanıtılan parçalar, Agora Tip 23 C ile paralel Attika ithali kandillerdir. Bunlar, Agora'da M.Ö. 5. yüzyıl kontekstlerinde ele geçmez. Tip 23 C'de M.Ö. 5. yüzyılın son yılları ve 4. yüzyılın erken yılları boyunca çapına göre oranlamada kademeli olarak gövde yükselmiş ve geniş dudağı sayesinde daha çok iç tarafa eklenmiştir. Burun uzamış ve daralmıştır. Hepsî yatay bant kulpludur. Bütün standart örnekleri,

²¹ Howland 1958, 56.

²² Scheibler 1976, 18-19.

kesinlikle M.Ö. 404-403'den sonraya, M.Ö. 4. yüzyılın birinci ve özellikle ikinci çeyreğine tarihlenmiştir. M.Ö. 4. yüzyılın ortasından sonra ise bunların varlığı tartışılır hale gelmiştir²³. Nagidos'tan örnekler, yalnız ağız ve gövdelerinin bir bölümü korunmuş küçük parçalardır. Fakat tipin içe doğru genişlemiş dudak yapısının görülebildiği kandillerdir. Buna göre tipin karakteristik tipleri olarak görünmektedirler.

Benzer formlar, Korinth atölyelerinde de üretilmiştir. Broneer tarafından Tip VI grubu altında değerlendirilmiştir. Bunlar, Korinth'te muhtemelen M.Ö. 5. yüzyılın başında moda olmuştur ve M.Ö. 5. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreğinde ise çok yaygındır²⁴. Thompson, Korinth'in bu tip kandillerinin Attika üretimlerinin, M.Ö. 5. yüzyılın sonunda kırmızı figürlü kaplarla birlikte ele geçtiğini ve M.Ö. 4. yüzyılın erken yıllarında da üretiminin devam ettiğini aktarmıştır²⁵. Howland'ın sınıflandırmasında, hem Tip 23 A hem de 23 C, Korinth'in Tip VI örnekleriyle paralel kandillerdir. Nagidos buluntusu Attik kandiller, Tip 23 C'nin karakteristik özelliği olan içe doğru genişleyen dudaklarıyla Korinth'in Tip VI örneklerine yakın görünmektedir.

Scheibler, Kerameikos'dan Agora Tip 23 C ile paralel kandiller olduğunu söylediği düz kenarlı kandillerin, M.Ö. 4. yüzyılın ortasından itibaren çok nadir olduğunu söylemiştir. Bunların ağız kenarı yivsiz ve firnissiz örneklerinin olduğundan söz etmiş ve grubun tarihini M.Ö. erken 3. yüzyıla kadar indirmiştir²⁶. Isthmia'dan iki Attik örnek ise M.Ö. 4. yüzyıl kontektlerinden ele geçmiş ve Agora örnekleriyle karşılaştırılarak M.Ö. 4. yüzyılının ilk yarısına tarihlenmiştir²⁷.

Kat. No: 11 ve 12, Kat. No: 7-10 arasındaki örneklerin bir varyasyonu gibidir ve Agora Tip 23 C ile 23 E formlarına yakın bir profil göstermektedirler. Agora Tip 23 C, düz ağızlı ve uzun, kapalı gövdelidir ve M.Ö. 4. yüzyılın birinci ve özellikle ikinci çeyreğine tarihlenmektedir. Tip 23 E de yine düz ağızlı, ancak üçgen şeklindeki burnu ile karakteristik kandillerdir. M.Ö. geç 5. yüzyıl ile erken 4. yüzyıl arasına verilmektedir²⁸. Nagidos'tan örneklerin özellikle gövde profilleri, Agora Tip 23 E ile yakındır. Ancak

²³ Howland 1958, 59-60.

²⁴ Broneer 1930, 44.

²⁵ Thompson 1933, 198.

²⁶ Scheibler 1976, 36-37.

²⁷ Broneer 1977, 14.

²⁸ Howland 1958, 59-60, 62.

Kat. No: 11’de tanıtılan kandil, burnu kısmen korunmuş bir parçadır. Burnunun uç kısmı korunamamış olsa da üstte düz, kısa bir burna sahip olduğu anlaşılmaktadır ve bununla 23 E’den ayrılmaktadır. Sadece ağız ve gövdesi korunabilmiş olan 12 nolu parça ise oldukça eğimli ağız kenarı ve belirgin gövde kavisleriyle Kat. No: 11’in yerel bir taklidi olmalıdır ki kil ve astar yapısı, Kat. No: 6’da tanıtılan kandil ile aynı özelliklere sahiptir ve her ikisi de Nagidos’un yerel üretim kaplarıyla paralel kil özellikler taşımaktadır. Özellikle Kat. No: 12’nin, tipin Attik örneklerine göre farklılık gösteren form yapısı da bunu desteklemektedir.

Yivli veya Çıkıntılı Dudaklı Kandiller (Agora Tip 24)

(Kat. No: 13-15)

Bunlar, gövde ile dudağın birleşme yerinde sıg, iç içe geçmiş yivler ve çıkıntıların bulunduğu kandillerdir. Nagidos buluntuları ise bu grup Attik kandillerin kavisli, kapalı gövdeli tipleri olan Agora Tip 24 C grubuna ait kaide-gövde parçalarıdır. Tip 24 C’nin kaideleri oldukça küçüktür ve dar halka şeklinde veya dar, kalın ve yüksek formudur. Geniş, yatay bant kulpludur. Agora’nın bu kandilleri, M.Ö. 5. yüzyılın son yılları ile 4. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenmektedir²⁹. Nagidos buluntularının ağız bölümleri korunamamış olsa da dar, kalın ve yüksek kaide formlarıyla Agora’nın bu grubu ile paralel kandillerdir.

Küresel Gövdeli, Kalın Kaideli Kandiller (Agora Tip 25)

(Kat. No: 16-36)

Attik kandillerde kalın kaide, M.Ö. 5. yüzyılın son yılları ile 4. yüzyılın ilk çeyreği arasına tarihlenen Agora Tip 24 C grubunda görülmeye başlanmaktadır. Tip 25’in ise karakteristik özelliğidir. Tip 25 A kalın kaideli ve küresel gövdeli kandillerdir ve M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği ortasından 3. yüzyılın ilk çeyreği içlerine kadar tarihlenmektedir. Tip 25’in bu grubunun erken örneklerinde kulp yer almaktadır. Ancak M.Ö. 310’dan sonra kulpa ihtiyaç duyulmaz. M.Ö. 4 yüzyılın 2. yarısına (M.Ö. 350’den sonraya) ait olan Tip 25 B’de kulp kesinlikle yoktur, onun yerini, kandilin sol yanına yapılan tutamak³⁰ almıştır.

²⁹ Howland 1958, 66.

³⁰ Howland tarafından “lug” (Howland 1958, 72), Kassab-Tezgör ve Sezer tarafından “başparmak tutamağı” (Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 20) olarak tanımlanmıştır. Bu çalışmada “tutamak” terimi kullanılmaktadır.

Nagidos kazılarında ele geçen örneklerden Kat. No: 16, Tip 25 A grubu Attika ithali bir parçadır. Kat. No: 17 ise bu tipe ait yerel üretim bir örnektir. Bu Attik kandiller, M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği ortasından 3. yüzyılın ilk çeyreği içlerine kadar tarihlenmektedir. Tip 25 A, daima yüksek kaidelidir. Hiçbir şekilde halka kaideli örnekleri bulunmaz. Kaide hafif içbükeydir ve genellikle düzdür. Buna karşın merkezi disk, bazen hafif yükseltilmiştir. Gövde, belirgin kavisiyle yüksektir ve derin yivlerle ağızdan ayrılır. Ağız, orantılı olarak küçük doldurma deliğini çevreler. Tipin erken örneklerinde ağız aşağıya doğru eğimlidir, hatta içbükeydir. Geç örneklerinde daha çok yatay veya dışbükeydir. Burun uzun, dar ve sonunda yer alan küçük fitil deliği ile üstte düzdür. Tip 25 A kandillerinde yatay bant kulp, olabilir veya olmayabilir. Kulplu örnekler genellikle tipin erken yıllarına ait tipik örnekleridir. Geç dönemde ise çoğu örneği kulpsuzdur³¹.

Kat. No: 16'da tanıtılan Nagidos kandili, yalnız ağız ve gövdesinin bir bölümü ile kulp çıkışı korunmuş küçük bir parçadır. Ancak kulp çıkışı görülebilen örnek, Tip 25 A'nın erken örneklerinden olmalıdır. Bununla birlikte Nagidos'ta Z30 kontekstine göre M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreğine tarihlenebilir.

Kat. No: 17, burnunun az bir bölümü dışında tam bir örnektir. Ağız ve gövde yapısıyla Tip 25 B grubuna giren Kat. No: 25 ile benzerdir. Ancak kulpsuz olması ve gövdesinde tutamak bulunmaması nedeniyle bu gruba verilmiştir. Tip 25 A'nın kulpsuz bir örneği olarak tipin geç örneklerinden olmalıdır ve Nagidos'ta ele geçtiği kontekstle birlikte M.Ö. 4. yüzyıl sonu ile 3. yüzyılın ilk çeyreği arasına verilebilir.

Nagidos buluntuları arasında Kat. No: 18-19, Agora Tip 25 A başlangıç (Prime) serisiyle yakın görünmektedir. Bunlar küresel gövdeli ve kalın kaideli astarsız kandillerdir. Çoğu için dominant karakter, dışbükey olarak yükselen yüksek kaideli küresel gövdedir ve yüksek kaide, bazen kabartılmış bir diskle süslenen alt kısmında çok veya az içbükeydir. Tipin erken örneklerinde kulp nadirdir ve aslında yatay bant şeklindeki kulp, bu hantal kandiller için kullanışsızdır. Ağız, ortak merkezli yiv ve yükselti içeren formların bir türünü gösterir. Normalde doldurma deliği çevresinde hafif dışbükey ve aşağıya doğru eğimli belirgin bir banda sahiptir. Bu bant, erken örneklerde dardır ve bantın etrafı yiv ve yükseltiyle çevrelemiştir. Geç örneklerde geniştir ve sık sık tek başına kullanılır. Geç örneklerde

³¹ Howland 1958, 68.

daha az küresel gövdeye doğru eğilim vardır. Daha küçük ölçülerdedir ve kaide daha hafiftir. Burun uzun, dar ve sonunda yer alan küçük fitil deliği ile düzdür. Bu Attik kandiller, M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği ile 3. yüzyılın 2. çeyreği içlerine tarihlenmektedir³². Nagidos buluntuları da muhtemelen Attika ithali bu tip astarsız kandillerdir.

Isthmia'da benzer kandiller Tip VII C altında gruplanmıştır. Burada, Tip VII'nin M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısında ve 3. yüzyılın başından sonuna kadar çok yaygın olduğu söylenmiştir. Isthmia buluntuları arasında Tip VII C, Agora Tip 25 A Prime örnekleriyle karşılaştırılmış ve Isthmia'dan gelen kanıtların da aynı tarihi doğruladığı belirtilmiştir³³.

Kat. No: 20-23, Agora Tip 25 B grubuna ait Attika ithali kandillerdir. Kat. No. 24-28 arasında tanıtılan kandiller de bu tipin yerel örnekleridir. Tip 25 B, M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı- 3. yüzyılın 1. çeyreği içine tarihlenmektedir. Bu tip kandillerin hiçbirinde kulp yoktur. Kulpun yerini, kandilin sol tarafına yapılan tutamak almıştır ve tip, kendinden önceki gruplardan bununla ayrılmaktadır. Tabanı daima konkavdır. Eğimli kenarları, dar ağızından belirgin bir yivle ayrılır ve yiv bazen çifttir. Ağız, hafif içbükeydir. Geç örneklerde geniş, dışbükey ağızla birlikte daha küçük, daha küresel bir forma doğru eğilim vardır ve hemen hemen anlaşılabilir yive sahiptir. Burun, uzun, dar ve üst kısmında düzdür. Tip, daima aynı tarzda Attika kiline sahip ve tabanı hariç içi-dışı siyah firnislidir. Bazen tabanı firnisli örnekleri de vardır. Tabanda ince astar izi gösterir. Doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki astar genellikle kazınmıştır³⁴. Nagidos'ta bu grup Attika ithali kandillerden sadece Kat. No: 21, burnu da korunmuş bir parçadır. Diğerleri ise sadece ağız ve gövdesinin çok az bir bölümü korunmuş kandillerdir. Ancak özellikle ağız kenarlarında tipin genel karakteristik özellikleri anlaşılmaktadır.

Benzer profilli kandiller, Keramaikos'ta dışbükey ağız kenarlarıyla M.Ö. 350'den sonraya tarihlenmiştir³⁵. Nagidos örnekleri burada M.Ö. 350'den sonraya tarihlenen örneklerle M.Ö. 330 civarından 3. yüzyıl içine kadar uzanan tiplerle paralel örneklerdir.

³² Howland 1958, 70.

³³ Broneer 1977, 16.

³⁴ Howland 1958, 72-73.

³⁵ Scheibler 1976, 26-27.

Korinth'te Attika'nın bu tipleriyle paralel kandiller, Broneer Tip VII örnekleridir. Korinth'te bunların bazı ithal örnekleri, Tip VI kandilleri ve geç kırmızı figürlü Attika vazolarıyla birlikte bulunmuş ve buna göre tipin M.Ö. 5. yüzyılın sonuna doğru üretilmeye başladığı önerilmiştir. Ancak çoğunlukla geç periyoda ait olduğu, üretiminin M.Ö. 5. yüzyılda başlayıp 4. yüzyılın başından sonuna kadar devam ettiği belirtilmiştir³⁶.

Isthmia'da bu kandiller Tip VII D altında ele alınmıştır. Isthmia'da bu tiplerin de Agora Tip 25 B ile paralel olduğu belirtilmiştir³⁷. Nagidos örneklerinden özellikle Kat. No: 22 ve 23, Isthmia Tip VII D ile yakındır.

Kat. No: 24-28 arasındaki örnekler, Tip 25 B grubu yerel kandillerdir. Attika ithalleri yanında iyi korunabilmiş parçalardır. Bununla birlikte Attik örneklere nazaran küçük boyutlu kandillerdir. Ancak gövdelerinin sol yanında yer alan tutamak ile bu tip Attik kandillerin karakteristik özelliklerini taşımaktadırlar. Bu grup Attik malların B grubunun bazı örneklerinde küresel gövde, aşağıya doğru torbalanmaktadır³⁸. Nagidos örneklerinden özellikle 26 nolu parçada gövdedeki torbalanma belirgin bir şekil göstermektedir. Bu, Kassab-Tezgör ve Sezer tarafından armudi denilen gövde formudur³⁹. 24-25 ve 27 nolu örneklerde de hafif bir torbalanmadan söz edilebilir. Fakat bu kandiller, genel olarak küresel gövdeleri, kalın kaideleri ve gövdelerinde yer alan tutamaklarıyla Attik kandillerin Tip 25 B grubuyla ilişkili tipler olarak görünmektedir ve Atina Agorası'ndan en yakın tiplerle karşılaştırılmaktadırlar. Ancak Nagidos örnekleri, farklı ağız kenarlarına sahiptir. A grubuna giren 17 nolu örnek ile 25 nolu parçanın içe eğimli kenarları kavislidir. 27 ve 28, bir çıkıntıdan sonra uzun ve düz, içe eğimli kenara sahiptir. 26 nolu parça ise Attik tiplere en yakın ağız kenarı göstermektedir. Fakat oldukça ince kenarlıdır. Kat. No: 27 ve 28 nolu örneklerle benzer içe eğimli ağız kenarına sahip tipler, İstanbul Arkeoloji Müzesi kandilleri arasında bulunmaktadır⁴⁰. Ancak Nagidos örneklerinin eğimli kenarı daha incedir. Omuz geçişi, gövde ve kaide formlarının ise çok yakın olduğu söylenemez. Bütün bu kandiller, kil ve astar özellikleriyle de Nagidos'un yerel üretimi olduğu önerilen kaplarıyla aynı yapıya sahiptir.

³⁶ Broneer 1930, 46.

³⁷ Broneer 1977, 15, 17.

³⁸ Howland 1958, Pl. 10, 301-302.

³⁹ Kassab-Tezgör – Sezer 1995, levha A.

⁴⁰ Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 82-83, Fig. 204-205.

Kat. No: 29, Agora Tip 25'in varyasyon örneklerindendir. Bunlar, az veya çok Tip 25 grubunun genel özelliklerine taşımaktadır. Kalın tabanlı, kapalı gövdeli, tipik düz burunludur ve fitil deliği çevresinde kabartı ve yiv kullanımı vardır. Bu kandiller, tipin önceki örnekleriyle yapılan stilistik karşılaştırmalar ve buluntu yerine göre M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı ile 3. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlenmektedir⁴¹. Nagidos örneği, bu tipin M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen 361 nolu Agora örneği ile yakın profillidir. Nagidos buluntusu ayak tipi ve hafif aşağıda bitirilmiş yükseltilmiş tabanı dışında, Agora'nın bu örneğine çok benzerdir.

Kat. No: 30-34 arasında tanıtılan parçalar, küresel gövdeli ve kalın kaideli kandillere ait Attika ithali örneklerdir. Kat. No: 35-37 ise Kat. No: 17, 24-29 gibi bu tipe ait yerel üretim kaide ve gövde parçaları olmalıdır.

Çift Dışbükey (Lagynos) Profilli Kandiller (Agora Tip 29) (Kat. No: 38-48)

Bunlar, doldurma deliği çevresinde dar çıkıntıları bulunan, saat şeklinde, Lagynos profilli kandillerdir. Attika ithali örnekleri tespit edilemeyen Nagidos buluntuları arasında Kat. No: 38 ve 39, ağız ve gövdesi kısmen korunmuş olan kandillerdir. Kat. No: 40-48 arasında tanıtılan örnekler ise kaide ve gövde parçalarıdır.

38 ve 39 nolu Nagidos kandilleri, özellikle Agora'nın Tip 29 B örnekleri ile benzerlerdir. Agora Tip 29 B, M.Ö. 3. yüzyılın 1. çeyreği ile 2. çeyreği içlerine tarihlenmektedir. Yükseltilmiş kabartma kaideye sahiptir. Gövde, çift dışbükeydir. Ancak üst ve alt yarı arasında keskin bir açısı yoktur. Fitol deliği çevresinde bir yiv vardır. Çift dışbükey profilli kandillerin ayırt edici bir özelliği olan bu yivin önündeki geniş bant, ağız olarak kullanılmaktadır ve bu bant, düz veya hafif içbükey olabilmektedir. Bu kandillerin hiçbirinde kulp yoktur. Örneklerin hepsi, üst kısmında daha geniş olmakla birlikte çok ince bir deliği ile karakteristik olan tutamağa sahiptir. Howland, bu deliğin pratikte herhangi bir faydasının olmadığını ancak fitil delicileri tutmak için kullanılmış olabileceğini söylemektedir. Burun uzundur. Yaklaşık olarak üst kısmında düzdür. Uç kısmı ise yuvarlaktır. Pembemsi devetüyü rengi Attika kilidir. Tabanını da içeren iyi kalitede

⁴¹ Howland 1958, 80.

siyah firnislidir⁴². Perlzweig, Howland'a ek olarak delikli tutamağın aynı zamanda kandilleri bir yere asmak için kullanıldığını belirtmektedir⁴³.

Keramaikos'ta Nagidos'un bu tipleriyle paralel örneklerin, tekniği ve ayak formuna göre en erken M.Ö. 250 civarına ait olabileceği, bunlar için en geç ise M.Ö. 220 dolaylarının kabul edilebileceği söylenmiştir⁴⁴. Çift dışbükey profilli kandiller, Korinth'te Hellenistik dönem tipleri arasındadır (Tip IX)⁴⁵. Isthmia'da ise Nagidos örnekleri ile paralel tipler, Tip IX A kandilleridir ve bunlar Agora Tip 29 B ile karşılaştırılmıştır⁴⁶. Bu tip kandillerin, İstanbul Arkeoloji Müzesi katalogunda Ege kıyıları ve Anadolu üretimleri olduğu önerilen örnekleri tespit edilmiştir⁴⁷. Nagidos örnekleri, bu örneklerle aynı tipe ait kandillerdir.

Nagidos'tan Kat. No: 38'de tanıtılan örnek, ağız ve gövde formuyla Agora Tip 29 B'nin karakteristik özelliklerini taşıyan bir kandil parçasıdır. Fitol deliği çevresinde belirgin bir yivi vardır. Yivin önünde ağız olarak nitelendirilen düz geniş bantta sahiptir. Gövdesinin alt bölümü kısmen korunmuş olsa da gövdenin çift dışbükey profili anlaşılmaktadır ve tipin bir özelliği olarak gövdesinin üst ve alt yarısı arasında keskin bir açı söz konusu değildir. Ayrıca gövdesinde yer alan delikli tutamağı da, formun karakteristik özelliğini taşıdığını gösteren önemli bir özelliğidir.

Kat. No: 39'de yine bu tipe ait önemli bir örnektir. Ancak bu örneğin fitil deliği çevresinde yiv bulunmamaktadır. Ağız kenarı içbükey, geniş bir bant şeklindedir. Gövdesinin ise sadece üst yarısı korunmuştur. Kat. No: 38 ve 39, formun Agora örnekleri gibi yumuşak bir şekilde değil, aşağıya doğru dik bir şekilde inmektedir ve bununla gövdenin alt bölümüne geçişinde keskin bir açı yaptığı anlaşılmaktadır. Buna göre Nagidos örneği, gövdesinin formu ile Agora Tip 29'un A formuyla, ağız formu ile ise B formuyla yakın görünmektedir. Ayrıca yivsiz ağız şekliyle Agora Tip 32 örnekleri ile de benzer profillidir.

⁴² Howland 1958, 96.

⁴³ Perlzweig 1963, 2.

⁴⁴ Scheibler 1976, 51-52.

⁴⁵ Broneer, 1930, 47-49.

⁴⁶ Broneer 1977, 20.

⁴⁷ Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 75-79.

Kat. No: 40-48, kandil kaide-gövde parçalarıdır. Gövdeleri kısmen korunmuş olan tipleri tam olarak sınıflandırmak güçtür. Ancak kaide ve gövde özelliklerine göre çift dışbükey profilli Agora Tip 29, 33 ve 34 kandilleriyle ilişkili görünmektedirler. Kat. No: 43 ve 44'ün gövdedeki dönüşü ve diğerlerinin ise düz devam eden gövde yapıları, bunların çift dışbükey profillerini işaret etmektedir. Kat. No: 40 ve 41, kalın kaideli tiplerdir ve bununla Agora Tip 29 A kandillerine yakındır. Kat. No: 42-44, halka kaideli tiplerdir. Kat. No: 45-48 arasında tanıtılan kandiller ise düz dipli örneklerdir.

Nagidos'un bu grup kandilleri, Kat. No: 38 dışında çift dışbükey profilli Attik kandillerin herhangi bir grubuna tam olarak sokulamamaktadır. Örneklerin her bir bölümü, çift dışbükey profilli Attik kandillerin farklı bir grubu ile ilişkilidir. Kaide-gövde parçalarında bu durum daha da zorlaşmaktadır. Kandillerin kil yapısı ise Nagidos'un Hellenistik dönem kapları ve mühürlü amphoralarıyla uyushmaktadır. Bu kandiller hem form yapılarındaki farklılıklar hem de kil ve astar özellikleriyle Nagidos'un Hellenistik dönemdeki yerel kandil üretimini işaret etmektedir. M.Ö. 3. yüzyıl tipleri olarak Attika ithali örneklerinin ele geçmemiş olması ve Nagidos'un Hellenistik dönemdeki artan yerel üretimi bu kandillerinde Nagidos ve çevresinin üretimleri olabileceğini düşündürmektedir.

Diğer Kandiller (Kat. No: 49-50)

Kat. No: 49-50 arasında tanıtılan parçalar için kaide ve gövdelerinin bir kısmı korunabilmiş olduğu ve ağız bölümleri ise hiç ele geçmediği için tanımlama yapılamamıştır. Ancak yerel örnekler olduğu anlaşılan kandillerin buluntu konumları dikkate alınarak M.Ö. 3. yüzyıl tipleri olduğu söylenebilir.

Sonuç

Nagidos'ta kentin kuruluş dönemini oluşturan M.Ö. 7. ve 6. yüzyıllara ait kandil örnekleri ele geçmemiştir. Bunun dışında Nagidos kazılarında ele geçen kandiller, kentin diğer buluntu gruplarıyla benzer bir gelişim göstermiştir. Kentte tespit edilen kandiller Klasik ve Hellenistik dönemlere ait örneklerden oluşmaktadır ve bunlar, Nagidos'un Klasik ve Hellenistik dönem kontekstlerini ve kronolojisini teyit etmiştir. Klasik dönemin yoğun Attika ithali fine kaplarının ele geçtiği Z30 kontekstinde, Attika ithali

kandillere de yoğun olarak rastlanmış ve kandiller de bu kontekstin tarihini doğrulamıştır. Hellenistik döneme ait olan “Yamaç Evler” kompleksinden ise Attik kandillerde ele geçmiş olmakla birlikte yoğunlukla Hellenistik döneme ait yerel tipler bulunmuştur.

Nagidos’taki en erken kandil tiplerini, M.Ö. 5. yüzyıla ait az sayıdaki Attika ithalleri oluşturmaktadır (Kat. No: 1-2). M.Ö. 480 ile 415 arasına verilen bu iki kandil, kentte M.Ö. 5. yüzyılın ilk yarısındaki Attik malların azlığını vurgulamaktadır. M.Ö. 5. yüzyılın sonunda, diğer Attik kaplar gibi Attika ithali kandillerin de artış gösterdiği görülmektedir ve aynı şekilde M.Ö. 5. yüzyıl sonu ile 4. yüzyılda, kandiller de önemli bir yoğunluğa sahiptir. Bunlardan M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısında başlayan tipler, M.Ö. 3. yüzyılın 1. ve 2. çeyreğine kadar inmektedir. M.Ö. 3. yüzyılın 2. çeyreğinden sonra ise Nagidos’ta Attika ithali kaplarla paralel olarak Attika ithali kandiller de son bulmaktadır.

Kentte, Attik kandiller yanında önemli bir grubu, yerel üretim kandiller oluşturmaktadır. Bu kandillerde tespit edilen kil gruplarının, Nagidos’un Hellenistik Dönem kapları ve özellikle Hellenistik Dönem Nagidos üretimi amphoralarıyla paralelliği, Attika ithalleri yanında tespit edilen kandillerin yerel üretime ait tipler olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca bunlar arasında karşılaştırma örneği bulunamayan örneklerin varlığı ve Attik kandillerin taklidi olan tiplerin birçok örneğinin kendine has form özellikleri taşıması bunu desteklemektedir. Bu kandiller arasında M.Ö. geç 5. yüzyıl ile 4. yüzyılın ilk yarısı arasına ait istisnai olarak iki örnek ele geçmiştir (Kat. No: 6, 12). Bunların dışında, Nagidos’ta yerel kandiller M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısında başlamaktadır. M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısında, Attika ithalleri azalma gösterirken yerel karakterdeki tipler artarak devam etmektedir. Attika ithali kandillerin sona ermeye başladığı M.Ö. 3. yüzyıla gelindiğinde ise bunlar yoğunlaşmaktadır. Bu durum kentin Hellenistik Dönem ince seramikleriyle de paralel bir gelişmedir. Kentin ince seramiklerinde özellikle M.Ö. 3. yüzyılın ortalarına gelindiğinde çeşit ve sayı bakımından önemli bir artış gözlenmektedir ve bu tarihten itibaren erken dönemlerden beri var olduğu düşünülen yerel üretimin de ivme kazandığı görülmektedir⁴⁸. Aynı durumu kandiller içinde düşünmek mümkündür ve bütün bu veriler, bu kandillerin Nagidos ve çevresinin üretimleri olduğuna işaret etmektedir.

⁴⁸ Durukan – Körsulu 2007, 185-186.

Nagidos'ta kandillerin en geç tipleri, M.Ö. 2. yüzyılın 1.-2. çeyreğine aittir. Kentte Megara kaseleri gibi Hellenistik dönemin kabartma bezemeli kandillerine de rastlanmamıştır. Bu sonuç, M.Ö. 2. yüzyılın ortalarına doğru sikkeler⁴⁹, mühürlü amphoralar⁵⁰, masaüstü kaplar⁵¹ ve unguentariumlarla⁵² paralel olarak Nagidos'ta kandillerin de sona erdiğini göstermektedir. Sonuç olarak Nagidos kazılarında ele geçen kandiller, diğer buluntu grupları gibi Klasik ve Hellenistik dönemlerde kentin geçirdiği tarihsel gelişmelerle paralel bir seyir izlemiş, Attika ithali ve yerel örnekleriyle kentin diğer kap gruplarıyla aynı kronolojiyi ortaya koymuştur.

KATALOG⁵³

1. Attika (?) Fig. 1, 1a.

Buluntu Yeri: Φ15a.

Kazı Envanter No: 510

AÇ: 5,6 cm. Y: 2,0 cm. KÇ: 6,0 cm. Uz: 8,5 cm. Gen: 7,0 cm.

Kırık parçalarından tamamlanmış bir örnektir. Omuz kısmı içe doğru eğimlidir. Gövde kavislidir. Kandilin tam korunamamış olan burnu, kısa ve düzdür. Gövdedeki kulp eklenti yerleri görülmektedir ve bununla yatay kulpa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Gövde, mat siyah astarlıdır. Kaide altının ise Agora örnekleri gibi sulandırılmış pembe kil ile kaplandığı anlaşılmaktadır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 6, 168; Scheibler 1976, sf. 23-24, Taf. 14-15, 59, 62; Broneer 1930, 32, Fig. 14, 17-21; Broneer 1977, sf. 10, Pl. 2, 47; Hellström 1965, Pl. 39, 4; Phrommer 1985, Abb. 21; Robinson 1933, Pl 197, 16, 18; Corbert 1949, Fig. 8, 109-110; Kourouniotes – Thompson 1932, 133, Fig. 20, 1; Blegen – Palmer – Young 1964, Fig. 19, 388-14; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 4; Kassap Tezgör – Sezer 1995, 57, Fig. 119.

M.Ö. 480 ile 415 arası.

⁴⁹ Tekin 2007, 378-379.

⁵⁰ Cankardaş-Şenol – Alkaç 2007, 2-5.

⁵¹ Durukan – Körsulu 2007, 185-186.

⁵² Körsulu 2011, 77-78.

⁵³ Attika ithali kandillerde hamur rengi ve kil içeriği belirtilmemiştir. Yerel üretim kandillerde hamur renginin belirlenmesinde Munsell renk katalogu kullanılmıştır. Farklı renk tonlarının görülmesi ve dalgalanmalar dolayısıyla astar renginin tespiti ise gözle yapılmıştır. Katalogda kullanılan kısaltmalar: AÇ: Ağız Çapı. Y: Yükseklik. KÇ: Kaide Çapı. HR: Hamur Rengi. KM: Katkı Maddeleri, Uz: Uzunluk, Gen: Genişlik.

2. Attika. Fig. 2, 2a.

Buluntu Yeri: EΦ14.

AÇ: 4,6 cm. Y: 2,1 cm. KÇ: 5,4 cm.

Ağız, gövde ve burnun bir bölümü korunmuştur. İçi siyah, dışı kahverengi siyah astarlıdır. Omuz kısmı içe doğru eğimlidir. Gövde kavislidir. Burnu, kısa ve düzdür. İçi siyah, dışı ve burnu kahverengi siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Kat. No: 1 ile aynı.

M.Ö. 480 ile 415 arası.

3. Attika. Fig. 3, 3a.

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: 5,8 cm. Y: 2,7 cm. KÇ: 5,0 cm.

Ağız, gövde ve kaidesinin bir bölümü korunmuştur. Ağız içe doğru eğimlidir. Gövde kavislidir ve geniş ve sıgıdır. Düz, yüksek kaidelidir. Kulp ekleme yeri korunmuş ve bununla yatay bant kulpa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Kaidesi dışında içi-dışı Attika parlak siyah firnislidir. Kaidesi rezerve bırakılmış ve sulandırılmış pembe kil ile kaplanmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 7, 213, 221-222; Scheibler 1976, Taf. 8, 33; Broneer 1930, Kat. No. 63, Fig. 14, 19; Blegen – Palmer – Young 1964, 150, Fig. 19, 419-15; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 26; Bailey 1975, Pl. 12-13, Q56.

M.Ö. 5. yüzyılın son çeyreği.

4. Attika. Fig. 4, 4a.

Buluntu Yeri: 018a.

AÇ: 7, 8 cm. Y: 2,3 cm.

Ağız ve gövdesinin az bir bölümü korunmuştur. Ağız içe doğru eğimlidir. Gövde kavisli ve geniştir. İçi-dışı siyah-kahverengi firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 3 ile aynı.

M.Ö. 5. yüzyılın son çeyreği.

5. Attika. Fig. 5, 5a.

Buluntu Yeri: 018b.

KÇ: 5,2 cm. Y: 1,7 cm.

Kaide ve gövde gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 7, 211, 222; Scheibler 1976, Taf. 8, 33; Broneer 1930, Kat. No. 63, Fig. 14, 19; Blegen, Palmer ve Young 1964, 150, Fig. 19, 419-15; Barr 1996, Fig. 4, 15.

M.Ö. 5. yüzyılın son çeyreği.

6. Yerel (?). Fig. 6, 6a.

Buluntu Yeri: SUR I.

KÇ: 6,0 cm. Y: 1,5 cm. HR: 10Y 4/1 dark greenish gray. KM: gümüş rengi mika.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Halka kaidelidir. İçi-dışı mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 7, 209; Scheibler 1976, Taf. 8, 33; Broneer 1930, Kat. No. 63, Fig. 14, 19; Blegen – Palmer – Young 1964, 150, Fig. 19, 419-15; Barr 1996, Fig. 4, 15.

M.Ö. 5. yüzyılın son çeyreği.

7. Attika. Fig. 7, 7a.

Buluntu Yeri: EΦ14.

AÇ: 6,0 cm. Y: 1,6 cm.

Ağız ve gövdesinin az bir bölümü korunmuştur. Geniş, içe eğimli bir dudağa sahiptir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 8, 36, 228-230; Scheibler 1976, Taf. 30, 166-171; Broneer 1977, Pl. 2, 86; Broneer 1930, Fig. 14, 28-29; Thompson 1933, Fig. 2, 6: L32; Bailey 1975, Pl. 14-15, Q65, Q68; Barr 1996, Fig. 4, 14, 16; Corbert 1949, 338-339, Fig. 8, 117-118; Kourouniotes – Thompson 1932, 133-134, Fig. 20, 3; Hellström 1965, 79, Pl. 39, 7; Oziol 1977, 36, Pl. 5, 48-49.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği.

8. Attika. Fig. 8, 8a.

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: 7,2 cm. Y: 2,4 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Geniş, içe eğimli bir dudağa sahiptir. Kısmen korunan gövdesi kavislidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 7 ile aynı.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği.

9. Attika. Fig. 9, 9a.

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: 6,4 cm. Y: 3,0 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Geniş, içe eğimli bir dudağa sahiptir. Gövdesi kavislidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 7 ile aynı.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği.

10. Attika. Fig. 10, 10a.

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: 7,0 cm. Y: 3,0 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Geniş, içe eğimli bir dudağa sahiptir. Gövdesi kavislidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 7 ile aynı.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği.

11. Attika. Fig. 11, 11a.

Buluntu Yeri: 018a.

AÇ: 4,0 cm. Y: 2,4 cm.

Ağız-gövde ve burun bölümü kısmen korunmuştur. İçe eğimli bir dudağa sahiptir. Gövde belirgin bir şekilde kavislidir. Burnunun uç kısmı korunamamış olsa da uzun olduğu anlaşılmaktadır. İçi-dışı parlak siyah firnislidir. Burnu kahverengi-siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 8, 234, 241.

M.Ö. geç 5. yüzyıl – 4. yüzyılın ilk yarısı.

12. Yerel. Fig. 12, 12a.

Buluntu Yeri: EΦ14.

AÇ: 5,8 cm. Y: 2,4 cm. HR: Gley 1 5/1 10Y greenish gray. KM: gümüş rengi mika, kalker.

Ağız ve gövde bölümü kısmen korunmuştur. İçe eğimli bir dudağa sahiptir. Gövde belirgin bir şekilde kavislidir. İçi-dışı mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 8, 234, 241.

M.Ö. geç 5. yüzyıl – 4. yüzyılın ilk yarısı.

13. Attika. Fig. 13, 13a.

Buluntu Yeri: Z30.

KÇ: 4,2 cm. Y: 1,7 cm.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dar, kalın ve yüksek kaidelidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 9, 258; Bailey 1975, Pl. 14-15, Q70.

M.Ö. 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyılın ilk çeyreği.

14. Attika. Fig. 14, 14a.

Buluntu Yeri: SUR I.

KÇ: 3,4 cm. Y: 1,5 cm.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Gövdede kulp çıkışı korunmuştur. Olasılıkla yatay bant kulpludur. Dar kalın ve yüksek kaidelidir. İçi-dışı, siyah-kahverengi firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 13 ile aynı.

M.Ö. 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyılın ilk çeyreği.

15. Attika. Fig. 15, 15a

Buluntu Yeri: Z30.

KÇ: 4,0 cm. Y: 2,1 cm.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dar kalın ve yüksek kaidelidir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Kat. No: 13 ile aynı.

M.Ö. 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyılın ilk çeyreği.

16. Attika. Fig. 16, 16a

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: 5,0 cm. Y: 2,0 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü ve korunmuştur. Gövdede kulp çıkışı görülebilmektedir. Ağız hafif içbükeydir. Omzunda belirgin bir yive sahiptir. Küresel gövdelidir. İçi-dışı siyah firnislidir. Yalnız doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki astar kazınmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 9, 269, 271; Scheibler 1976, Taf. 20, 97, 104; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 51.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği.

17. Yerel. Fig. 17, 17a

Buluntu Yeri: EΦ14.

Kazı Envanter No: 296

AÇ: 4,0 cm. Y: 3,3 cm. KÇ: 4,0 cm. Uz: 7,4 cm. Gen: 7,0 cm. HR: Gley 1 8/1 10Y light grenish gray. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Burnunun az bir bölümü korunabilmiş tam bir örnektir. Omzunda ince yiv ve yükselti bulunan içe eğimli kenarlıdır. Küresel gövdelidir. Yüksek kaidelidir. Mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 301; Jones 1950, 93, 1.

M.Ö. 4. yüzyıl sonu ile 3. yüzyılın ilk çeyreği.

18. Attika (?). Fig. 18, 18a

Buluntu Yeri: SUR I.

AÇ: alınamadı. Y: 2,1 cm. Uz: 4,1 cm HR: 10YR 6/3 pale brown. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık, şamot.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü ile burnu korunmuştur. Ağız kenarı burnu ile birleşme noktasında görülebildiği için formu belirgin değildir. Burnu, uzun ve üstte düzdür. Burnun ucundaki fitil deliği küçüktür. İçi astarsızdır. Dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 292; Broneer 1977, Pl. 3, 123; Bruneau 1965, Pl. A, 18; Bailey 1975, Pl. 16-17, Q79.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği – 3. yüzyılın 2. çeyreği.

19. Attika (?). Fig. 19, 19a

Buluntu Yeri: 017.

AÇ: 2,8 cm. Y: 3,0 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker, taşçık, şamot.

Ağız, gövde ve burnunun bir bölümü korunmuştur. Ağız kenarı yivlidir ve içe doğru eğimli geniş bir banda sahiptir. Az bir bölümü korunmuş olan burnunun üstte düz olduğu anlaşılmaktadır. İçi-dışı astarsızdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 296-297; Broneer 1977, Pl. 3, 119.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. çeyreği – 3. yüzyılın 2. çeyreği.

20. Attika. Fig. 20, 20a

Buluntu Yeri: Sur II.

Uz: 8,3cm.

Ağzının bir bölümü ve burnu korunmuştur. Omzunda belirgin bir yive sahiptir. Üstte düz, uzun bir burna sahiptir ve burnun uç kısmında küçük bir fitil deliği vardır. İçi-dışı parlak siyah firnislidir. Yalnız doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki ve içe eğimli bandındaki astar kazınmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 305.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

21. Attika. Fig. 21, 21a

Buluntu Yeri: Z30.

AÇ: alınamadı. Y: 1,1 cm. Uz: 4,3 cm.

Ağız ve burnunun bir bölümü korunmuştur. Ağız hafif içbükeydir. Omzunda belirgin bir yive sahiptir. Burnu, uzun ve üst kısmında düzdür. Fitil deliği burnun en uç noktasındadır. İçi-dışı parlak siyah firnislidir. Yalnız doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki astar kazınmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 302; Scheibler 1976, Taf. 22-23, 123; Broneer 1930, Fig. 14, 34; Williams 1981, Pl. 22, 13; Bailey 1975, Pl. 16-17, Q89; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 55; Kassab-Tezgör – Sezer 1995, Fig. 135.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

22. Attika. Fig. 22, 22a

Buluntu Yeri: 016.

AÇ: 2,6 cm. Y: 2, 2 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Ağız hafif içbükeydir. Omzunda belirgin bir yive sahiptir. İçi-dışı parlak siyah firnislidir. Yalnız doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki astar kazınmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 305, 310; Scheibler 1976, Taf. 22-23, 121; Broneer 1930, Fig. 14, 34; Broneer 1977, Pl. 3, 127; Bailey 1975, Pl. 16-17, Q87; Barr 1996, Fig. 8, 32-33; Bruneau 1965, Pl. A, 17; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 54; Kassab-Tezgör – Sezer 1995, Fig. 135.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

23. Attika. Fig. 23, 23a.

Buluntu Yeri: SUR IIb.

AÇ: 5, 8 cm. Y: 2, 8 cm.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Ağız hafif içbükeydir. Omzunda belirgin bir yive sahiptir. Küresel gövdelidir. İçi mat siyah firnislidir. Dışı parlak siyah firnislidir. Yalnız doldurma deliğinin çevresindeki yivdeki astar kazınmıştır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 305, 310; Scheibler 1976, Taf. 22-23, 121; Broneer 1930, Fig. 14, 34; Broneer 1977, Pl. 3, 127; Bruneau 1965, Pl. A, 17; Davidson – Thompson 1943, Fig. 19, 54; Kassab-Tezgör – Sezer 1995, Fig. 135.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

24. Yerel. Fig. 24, 24a

Buluntu Yeri: 015a.

AÇ: 3,6 cm. Y: 4,0 cm. Uz: 5,1 cm. HR: 10YR 6/4 yellowish brown. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık, şamot.

Ağız ve gövdesinin bir bölümü ile burnu korunmuştur. Omzunda ince bir yiv bulunmaktadır. Ağız kenarı içe doğru eğimlidir. Burnu uzun ve üst kısmında düzdür. Burunun uç kısmında küçük bir fitil deliği vardır. İçi astarsızdır. Dışı kahverengi astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 301.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

25. Yerel. Fig. 25, 25a

Buluntu Yeri: EΦ14.

Kazı Envanter No: 285

AÇ: 3, 8 cm. Y: 4,7 cm. KÇ: 3,8 cm. Uz: 7,1 cm. Gen: 6,4 cm. HR: Gley 1 7/1 5GY light greenish gray. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Burnunun az bir bölümü korunabilmiş tam bir örnektir. Omzunda ince bir yükselti bulunan içe eğimli kenarlıdır. Küresel gövdelidir. Gövdesinde sol tarafta tutamak bulunmaktadır. Burunun üstte düz olduğu anlaşılmaktadır. Yüksek kaidelidir. Mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 301.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

26. Yerel. Fig. 26, 26a

Buluntu Yeri: 016.

Kazı Envanter No: 556

AÇ: 2, 9 cm. Y: 3, 7 cm. KÇ: 3,9 cm. Uz: 6,8 cm. Gen: 6,0 cm. HR: Gley 1 7/1 10Y light greenish gray. KM: bol kalker, taşçık.

Burnunun az bir bölümü korunabilmiş tam bir örnektir. Omzunda ince bir yiv bulunmaktadır. Ağız hafif içbükeydir. Küresel gövdelidir. Gövdesinde sol tarafta

delikli tutamak bulunmaktadır. Burnunun üstte düz olduğu anlaşılmaktadır. Yüksek kaidelidir. Mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 302.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

27. Yerel. Fig. 27

Buluntu Yeri: Yüzey.

Kazı Envanter No: 115

AÇ: 4, 2 cm. H: 4,1 cm. KÇ: 3,1 cm. Uz: 8,0 cm. Gen: 6,3. cm.

Tam korunmuş bir örnektir. Omzunda belirgin bir yiv bulunmaktadır. İçte doğru eğimli geniş bir banda sahiptir. Küresel gövdelidir. Kalın kaidelidir.

Benzer Örnekler: ?

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

28. Yerel. Fig. 28, 28a

Buluntu Yeri: 016.

Kazı Envanter No: 557.

AÇ: 4,0 cm. H: 4,5 cm. KÇ: 4,4 cm. Uz: 8,8 cm. Gen: 6,5 cm. HR: 5Y 7/4 pale yellow. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Tam korunmuş bir örnektir. Omzunda belirgin bir yükselti bulunmaktadır. İçte doğru eğimli geniş bir banda sahiptir. Küresel gövdelidir. Gövdesinde sol tarafta delikli tutamak bulunmaktadır. Burnu üstte düzdür ve ucunda küçük bir fitil deliği vardır. Kalın kaidelidir. Mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: ?

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

29. Attika. Fig. 29, 29a

Buluntu Yeri: EΦ14.

Kazı Envanter No: 298

AÇ: 3,2 cm. h: 4, 9 cm. KÇ: 3, 6 cm. Gen: 6,7 cm.

Ağız-gövde, kaide ve burnunun bir bölümü korunmuştur. Omzunda belirgin bir yiv bulunmaktadır. Ağız hafif içbükeydir. Küresel gövdelidir. Gövdesinde sol tarafta delikli tutamak bulunmaktadır. Az bir bölümü korunmuş burnunun üstte düz olduğu anlaşılmaktadır. Kalın kaidelidir. İç-dışı kahverengi siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, 81, Pl. 12, 39, 361.

M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısı.

30. Attika. Fig. 30, 30a

Buluntu Yeri: Z30.

KÇ: 4,2 cm. Y: 2,8 cm.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. İçi dışı parlak siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: ?

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

31. Attika. Fig. 31, 31a

Buluntu Yeri: Z30.

KÇ: 3,6 cm. Y: 2,4 cm. HR: 7,5YR 6/4 light brown. KM: kalker, gümüş rengi mika.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir.

İçi-dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 301, 308.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

32. Attika. Fig. 32, 32a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 3,0 cm. Y: 1,6 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir.

İçi parlak siyah firnislidir. Dışı kahverengi-siyah firnislidir.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 308.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

33. Attika (?).Fig. 33, 33a

Buluntu Yeri: SUR II b.

KÇ: 2,0 cm. Y: 4,3 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir.

İçi-dışı, siyah-kahverengi astarlıdır. Dışı astarsızdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 307.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

34. Attika (?).Fig. 34, 34a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 3,4 cm. Y: 2,1 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir.

İçi mat siyah astarlıdır. Dışı astarsızdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 311.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

35. Yerel. Fig. 35, 35a

Buluntu Yeri: Z30.

KÇ: 3,4 cm. Y: 2,4 cm. HR: 7,5YR reddish yellow. KM: gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide-gövde ve burnunun bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir. İçi kırmızı-kahverengi, dışı daldırma tekniğinde kırmızı kahverengi ya da kil renginde astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 12, 354.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

36. Yerel. Fig. 36, 36a

Buluntu Yeri: 017.

KÇ: 3,1 cm. Y: 1,6 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek kaidelidir. Küresel gövdelidir. İçi-dışı, kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 10, 38, 301, 308.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

37. Yerel. Fig. 37, 37a

Buluntu Yeri: Güney Kule.

KÇ: 3,5 cm. Y: 3,4 cm. HR: 7,5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker.

Kaide-gövde parçasından oluşmaktadır. İçi-dışı astarsızdır.

Benzer Örnekler: Bailey 1975, Pl. 44-45, Q257-259.

M.Ö. 4. yüzyılın 2. yarısı – 3. yüzyılın ilk çeyreği içleri.

38. Yerel. Fig. 38, 38a

Buluntu Yeri: 015.

KÇ: 4,0 cm. Y: 2,6 cm. Gen: 7,9 cm. HR: 7.5YR 6/6 reddish yellow. KM: kalker.

Ağız ve gövde parçasından oluşmaktadır. Fitol deliği çevresinde belirgin bir yiv vardır. Yivin önünde düz geniş bantta vardır. Gövde, çift dışbükey profillidir. Gövdenin üst ve alt yarısı arasında yumuşak bir geçişi vardır. Gövdede sol tarafta delikli tutamağa sahiptir. İçi astarsız, dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 15, 416; Broneer 1977, 20, Pl. 4, 203; Scheibler 1976, 52, Taf. 48-49, 281; Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 77, Fig. 184.

M.Ö. 3. yüzyıl.

39. Yerel. Fig. 39, 39a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: alınamadı. Y: 1,1 cm. HR: 10YR 7/6 yellow. KM: kalker, taşçık.

Ağız-gövde parçasından oluşmaktadır. Ağız kenarı içbükey geniş bir bant şeklindedir. Gövdesinin, sadece üst yarısı korunmuştur ve aşağıya doğru dik bir şekilde inmektedir. İçi-dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 15, 410, 416, 431; Scheibler 1976, 52, Taf. 48-49, 283; Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 76, Fig. 181.

M.Ö. 3. yüzyıl.

40. Yerel. Fig. 40, 40a

Buluntu Yeri: SURI.

KÇ: 2,6 cm. Y: 1,6 cm. HR: 7,5YR 5/3 brown. KM: kalker.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Kalın kaidelidir. İçi-dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 14, 409-410.

M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısı.

41. Yerel. Fig. 41, 41a

Buluntu Yeri: U26.

KÇ: 2,6 cm. Y: 1,9 cm. HR: 5YR 5/4 reddish brown. KM: kalker.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Kalın kaidelidir. İçi kahverengi-siyah, dışı daldırma tekniğinde kahverengi siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 14, 409-410.

M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısı.

42. Yerel. Fig. 42, 42a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 3,6 cm. Y: 1,8 cm. HR: 10YR 6/6 brownish yellow. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Halka kaidelidir ve merkezine doğru yükseltilmiştir. İçi-dışı, kırmızı-kahverengi astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 15, 429; Kassab-Tezgör ve Sezer 1995, 181-182, 184-192; Crowfoot 1957, Fig. 85, 6.

M.Ö. 3. yüzyıl.

43. Yerel. Fig. 43, 43a

Buluntu Yeri: 016.

KÇ: 2,8 cm. Y: 2,5 cm. HR: 7,5YR 7/6 reddish yellow. KM: kalker.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Halka kaidelidir. Gövde, çift dışbükey profillidir. İçi-dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 181-182, 184-192; Crowfoot 1957, Fig. 85, 6.

M.Ö. 3. yüzyıl.

44. Yerel. Fig. 44, 44a

Buluntu Yeri: 018a.

KÇ: 3,8 cm. Y: 2,2 cm. HR: 10YR 6/6 brownish yellow. KM: kalker, şamot.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Halka kaidelidir. Gövde, çift dışbükey profillidir. İçi-dışı kırmızı-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Kassab-Tezgör – Sezer 1995, 181-182, 184-192; Crowfoot 1957, Fig. 85, 6.

M.Ö. 3. yüzyıl.

45. Yerel. Fig. 45, 45a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 3,0 cm. Y: 2,3 cm. HR: 10YR 6/4 light yellowish brown. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Düz diplidir. İçi kahverengi-siyah, dışı daldırma tekniğinde kahverengi siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 15, 436, 438-439.

M.Ö. geç 3. yüzyıl – erken 2. yüzyıl.

46. Yerel. Fig. 46, 46a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 2,8 cm. Y: 1,4 cm. HR: 2,5YR 5/2 grayish brown. KM: kalker.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Düz diplidir. İçi-dışı mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl.15, 436, 438-439.

M.Ö. geç 3. yüzyıl – erken 2. yüzyıl.

47. Yerel. Fig. 47, 47a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 3,0 cm. Y: 1,6 cm. HR: 2,5YR 5/4 light olive brown. KM: kalker, gümüş rengi mika, taşçık.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Düz diplidir. İçi-dışı mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 15, 436, 438-439.

M.Ö. geç 3. yüzyıl – erken 2. yüzyıl.

48. Yerel. Fig. 48, 48a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 2,9 cm. Y: 1,2 cm. HR: Gley 1 5/1 10Y greenish gray. KM: kalker, gümüş rengi mika.

Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Düz diplidir. İçi mat siyah astarlıdır. Dışı daldırma tekniğinde mat siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: Howland 1958, Pl. 16, 449.

M.Ö. geç 3. yüzyıl – erken 2. yüzyıl.

49. Yerel. Fig. 49, 49a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 6,2 cm. Y: 3,8 cm. HR: 10YR 6/6 brownish yellow. KM: kalker, şamot.

Kaide-gövde parçasından oluşmaktadır. İçi astarsıdır. Dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: ?

M.Ö. 3. yüzyıl.

50. Yerel. Fig. 50, 50a

Buluntu Yeri: EΦ14.

KÇ: 5,4 cm. h: 3,0 cm. HR: 7,5YR 6/4 light brown. KM: kalker.

Kaide-gövde parçasından oluşmaktadır. İçi astarsıdır. Dışı kahverengi-siyah astarlıdır.

Benzer Örnekler: ?

M.Ö. 3. yüzyıl.

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Bailey 1975 Bailey, D. M., A Catalogue of the Lamps in the British Museum, I. Greek, Hellenistic and Early Roman Pottery Lamps, London, 1975.
- Barr 1996 Barr, R. L., "Grek and Hellenistic Lamps From Ilion", *Studio Trioca* 6, 159-200.
- Blegen – Palmer – Young 1964 Blegen, C. W. – H. Palmer – R. S. Young, *The North Cemetery, Corinth*, Vol. 13, 1964.
- Bruneau 1965 Bruneau, P., *Les Lampes, Delos XXVI*, 1965, Paris.
- Broneer 1930 Broneer, O., *Terracotta Lamps, Corinth IV 2*, 1930.
- Broneer 1977 Broneer, O., *Terracotta Lamps, Isthmia III*, 1977.
- Cankardaş-Şenol – Alkaç 2007 Cankardaş-Şenol, G. – E. Alkaç, "IV. 6. Amphora Mühürleri: Rhodos, Knidos, Kıbrıs ve Lokal Üretimler", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS* (ed. S. Durugönül), 297-344, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul.
- Corbert 1949 Corbert, P. E., "Attic Pottery of the Later Fifth Century from the Athenian Agora", *Hesperia* 18, 298-351.
- Crowfoot v.d. 1957 Crowfoot, J. W. – G. M Crowfoot – M. Kenyon, *The Objects from Samaria, Samaria-Sebaste III. Reports of the Work of the joint Expedition in 1931-1933 and of the British Expedition in 1935*, London.
- Davidson – Thompson 1943 Davidson, G. R. – D. B. Thompson, *Small Object from the Pnyx: I, Hesperia Supplement VII*, 1943.
- Durugönül 2007 Durugönül, S., "II.2. Yamaç Evler", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS* (ed. S. Durugönül), 13-21, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul.
- Durukan 2007a Durukan, M., "IV.1. Akaik Dönem Seramikleri", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS* (ed. S. Durugönül), 43-112 Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul, 2007.
- Durukan 2007b Durukan, M., "IV.4. Seramikler Işığında Nagidos", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS* (ed. S. Durugönül), 228-241, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul.
- Durukan – Alkaç 2007 Durukan, M. – Alkaç, E., "IV. 2. Klasik Dönem Seramikleri", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS* (ed. S. Durugönül), 112-154, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul, 2007.
- Durukan – Körsulu 2007 Durukan, M. – Körsulu, H. (2007). "IV. 3. Hellenistik Dönem Seramikleri", *Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları*

- NAGİDOS (ed. S. Durugönül), 155-228, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul.
- Hellström 1965 Hellström, P., Pottery of Classical and Later Date. Terracotta Lamps and Glass, Labraunda II 1, 1965.
- Howland 1958 Howland, R. H., Greek Lamps and their Survivals, The Athenian Agora IV, 1958, Princeton.
- Jones 1950 Jones, F. F., "The Lamps", H. Goldman (Ed.), Excavations at Gözlü kule, 85-134, Tarsus I, Princeton, N. J.
- Kourouniotes – Thompson 1932 Kourouniotes, K. – H. A. Thompson, "The Pnyx in Athens", Hesperia 1, 1932, 90-217.
- Kassab-Tezgör – Sezer 1995 Kassab-Tezgör, D. – T. Sezer, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Pişmiş Toprak Kandiller Kataloğu, Cilt 1, Protohistorik, Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönemler, Varia Anatolica VI/2, 1995.
- Körsulu 2011 Körsulu, H., "Nagidos Unguentariumları" Tüba-Ar 14, 69-86.
- Perlzweig 1963 Perlzweig, J., Lamps from the Athenian Agora, Picture Book No. 9, American School of Classical Studies at Athens, Princeton, New Jersey, 1963.
- Pfrommer 1985 Pfrommer, M., Klassische und hellenistische Keramik aus dem Heroon III, İstMitt 35, 39-76.
- Robinson 1933 Robinson, D. M., Mosaics, Vases. And Lamps of Olynthus found in 1928 and 1931, Olynthus V, 1933.
- Scheibler 1976 Scheibler, I., Griechische Lampen, Keramaikos XI, Berlin, 1976.
- Tekin 2007 Tekin, O., "VI. Sikkeler", Dağlık Kilikia'da bir antik kent kazısının sonuçları NAGİDOS (ed. S. Durugönül), 369-390, Adalya Ek Yayın Dizisi 6, İstanbul.
- Thompson 1933 Thompson, H. A., "Terracotta Lamps", Hesperia 2.2., 195-215.
- Williams 1981 Williams, H., The Lamps, Kenchreai V, Leiden.

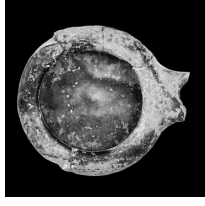

Fig. 1a

Fig. 2a

Fig. 1

Fig. 2

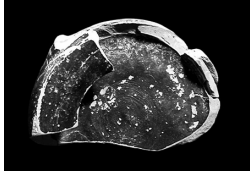

Fig. 3a

Fig. 4

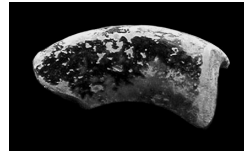

Fig. 4a

Fig. 3

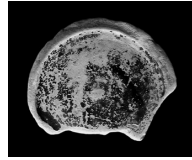

Fig. 5a

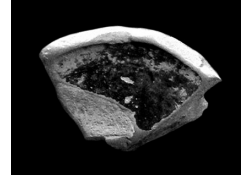

Fig. 6a

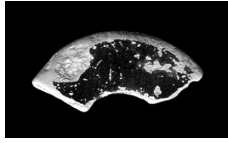

Fig. 7a

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

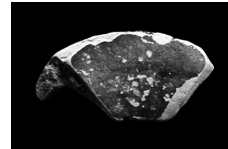

Fig. 8a

Fig. 9

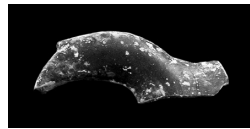

Fig. 9a

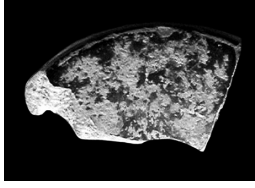

Fig. 10a

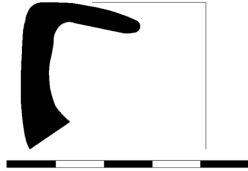

Fig. 10

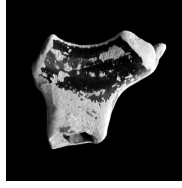

Fig. 11a

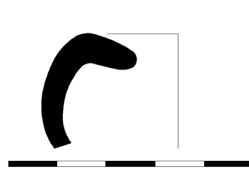

Fig. 11

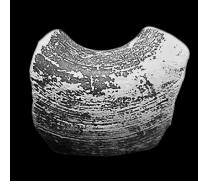

Fig. 12a

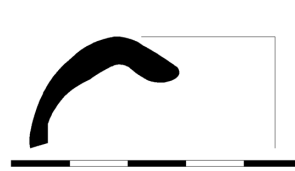

Fig. 12

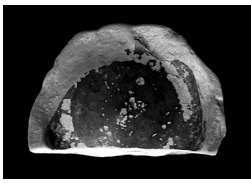

Fig. 13a

Fig. 13

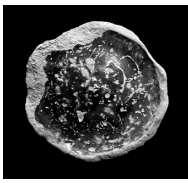

Fig. 14a

Fig. 14

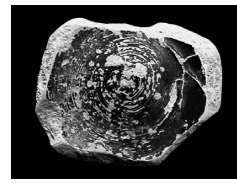

Fig. 15a

Fig. 15

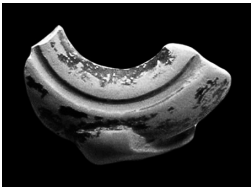

Fig. 16a

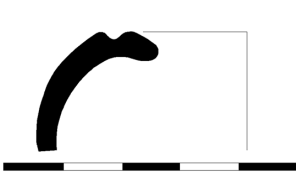

Fig. 16

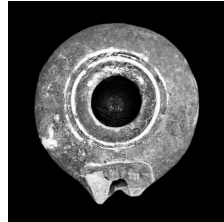

Fig. 17a

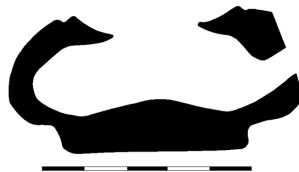

Fig. 17

Fig. 18a

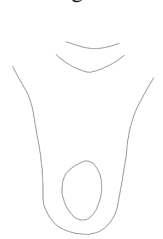

Fig. 18

Fig. 19a

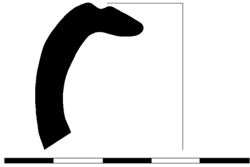

Fig. 19

Fig. 20a

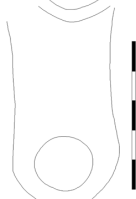

Fig. 20

Fig. 21a

Fig. 21

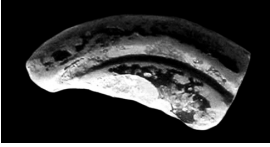

Fig. 22a

Fig. 22

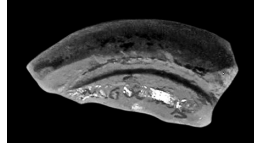

Fig. 23a

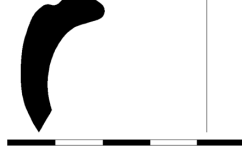

Fig. 23

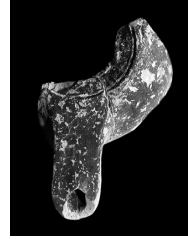

Fig. 24a

Fig. 24

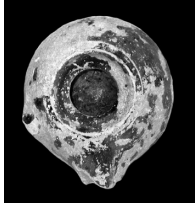

Fig. 25a

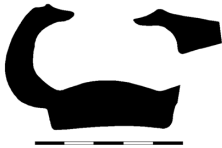

Fig. 25

Fig. 26a

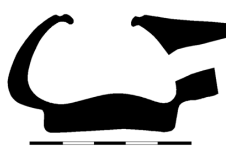

Fig. 26

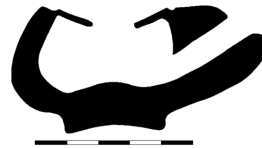

Fig. 27

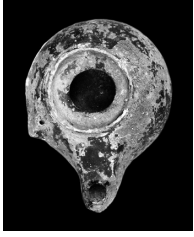

Fig. 28a

Fig. 28

Fig. 29a

Fig. 29

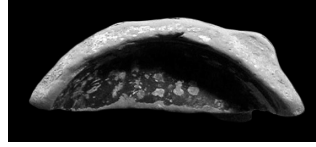

Fig. 30a

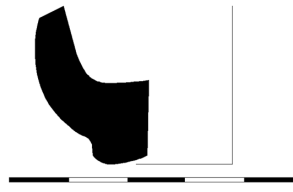

Fig. 30

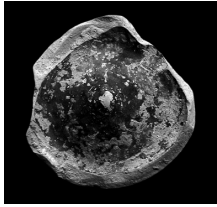

Fig. 31a

Fig. 31

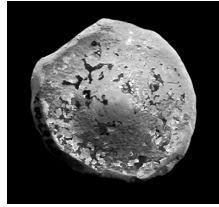

Fig. 32a

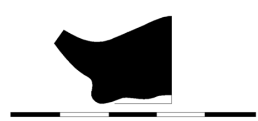

Fig. 32

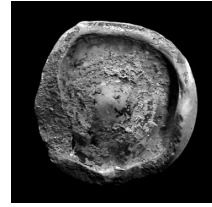

Fig. 33a

Fig. 33

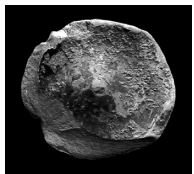

Fig. 34a

Fig. 34

Fig. 35a

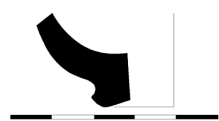

Fig. 35

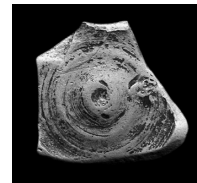

Fig. 36a

Fig. 36

Fig. 37a

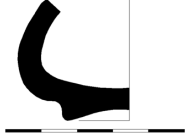

Fig. 37

Fig. 38a

Fig. 38

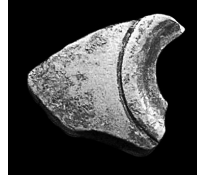

Fig. 39a

Fig. 39

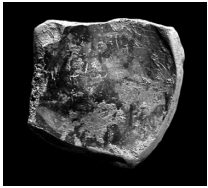

Fig. 40a

Fig. 40

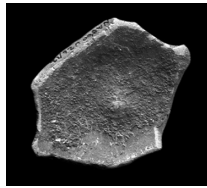

Fig. 41a

Fig. 41

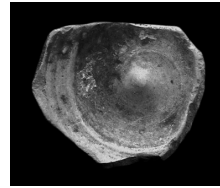

Fig. 42a

Fig. 42

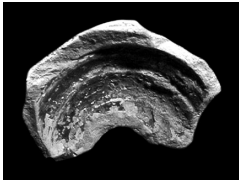

Fig. 43a

Fig. 43

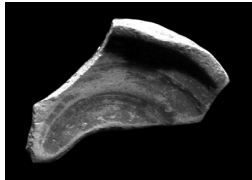

Fig. 44a

Fig. 44

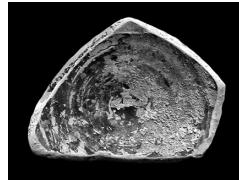

Fig. 45a

Fig. 45

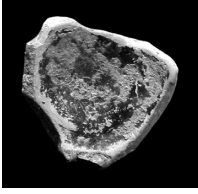

Fig. 46a

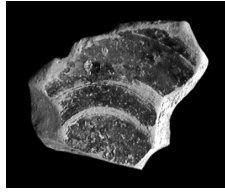

Fig. 47a

Fig. 48a

Fig. 46

Fig. 47

Fig. 48

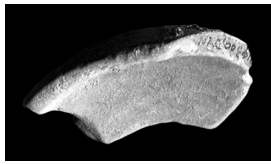

Fig. 49a

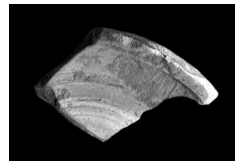

Fig. 50a

Fig. 49

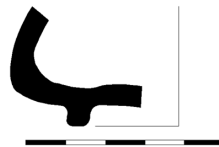

Fig. 50